

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr ev. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
- Hov: Hovedorganisasjoner
- Andre: www.sdir.no

Nr.: RSV 13-2022**Dato:** 28.06.2022**Saksnr.:****Gjelder til:** 31.12.2027**Opphever:****Referanse til:** Forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk
Forskrift 25. april 2002 nr. 423 om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip
Forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip
Forskrift 10. februar 1989 nr. 88 om sikkerhetsopplæring for fiskere.

Veiledning om opplæring og sikkerhet for ungdomsfiskere (ungdomsfiskeordningen)

Sjøfartsdirektoratet ønsker med denne veiledningen å klargjøre hvilke krav til opplæring og sikkerhet som gjelder for fiskere som er omfattet av [ungdomsfiskeordningen](#). Disse fiskerne kalles også ungdomsfiskere.

Ungdomsfiskeordningen er etablert av regjeringen og gir ungdom mellom 12 og 25 år mulighet til å drive fiske i sommerferien. Målet med ungdomsfiskeordningen er å gi unge en inngang til fiskeryrket. Ordningen innebærer både at ungdom kan fiske fra eget fartøy, og at flere ungdommer fisker fra samme fartøy når dette skjer i regi av en kommune.

Se mer bakgrunnsinformasjon om ungdomsfiskeordningen her:

- [Nye regler fra 2022: Utvidet periode for ungdomsfiske - regjeringen.no](#)
- [Ungdomsfiskeordningen 2022 \(fiskeridir.no\)](#)

Sjøfartsdirektoratets vurdering er at arbeidet som utføres av ungdomsfiskere er sammenlignbart med fritidsfiske og ikke omfattes av direktoratets regelverk om arbeid om bord på skip. I den forbindelse vises det til at ordningen er underlagt de samme redskapsbegrensningene som fritidsfisket. Direktoratet anbefaler likevel at relevante krav til opplæring og sikkerhet på skip følges for å ivareta ungdomsfiskerne, og nedenfor gis det en oversikt over dette regelverket.

Forskrifter om opplæring og sikkerhet

I følgende forskrifter er det flere krav til opplæring og sikkerhet på skip som er relevante for ungdomsfiskere:

- [Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk](#)
- [Forskrift om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip](#)
- [Forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip](#)

Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk

Spesielt §§ 6 og 7 i [forskriften](#) anbefales for ungdomsfiskere.

Sikkerhetsfamiliarisering og opplæring i sikkerhet – § 6

I § 6 står det at man skal gjøres kjent med sine plikter, fartøyets arrangementer, installasjoner, utstyr, prosedyrer og særskilte forhold ved fartøyet som har betydning for ordinær drift og i nødsituasjoner.

Sikkerhetsopplæring – § 7

I § 7 står det at man skal ha opplæring eller instruksjon som gjøre dem i stand til å

- a. kommunisere med andre om bord om sikkerhetsspørsmål, forstå symboler, skilt og alarmsignaler,
- b. vite hva man skal gjøre dersom det begynner å brenne eller brannalarmen eller evakueringsalarmen går, eller en person faller over bord,
- c. identifisere nødutganger og områder for mønstring og for entring av redningsfarkost,
- d. finne fram til og ta på redningsvest,
- e. slå alarm og bruke bærbare brannslukningsapparater,
- f. sikre skadestedet og gi førstehjelp,
- g. lukke og åpne branndører, værtette og vanntette dører i skipet, unntatt dører som er installert i åpninger i skroget.

Forskrift om arbeid og utplassering av ungdom på norske skip

[Forskriften](#) anbefales spesielt for ungdomsfiskere under 18 år. Noen av de mest sentrale bestemmelsene i forskriften er fremhevet nedenfor.

Risikovurdering og tiltak – § 5

Det skal blant annet gjøres en risikovurdering som tar hensyn til den særlige risiko som skyldes ungdoms manglende erfaring, manglende bevissthet om eksisterende eller mulig risiko eller det forhold at de ikke er fullt utviklet. Dette skal skje før arbeidet om bord starter og ved vesentlige endringer i arbeidsforholdet.

Vurderingen skal særlig omfatte følgende forhold:

- a. arbeidsstedets og arbeidsplassens utstyr og innretning,
- b. arten, graden og varigheten av utsettelsen for fysiske, biologiske og kjemiske faktorer,
- c. utformingen, valget og anvendelsen av arbeidsutstyr,
- d. organiseringen av arbeidet,
- e. de unges nivå med hensyn til opplæring og instruksjon.

Hvis denne vurderingen avdekker at ungdom utsettes for risiko skal det iverksettes nødvendige tiltak for å ivareta de unges sikkerhet og helse.

Helseundersøkelse - § 6

Dersom risikovurderingen etter § 5 viser at det er risiko for eller det er grunn til å tro, at ungdom har vært utsatt for noe som kan ha betydning for deres sikkerhet, fysiske eller psykiske helse eller utvikling skal de regelmessig få hensiktsmessig legeundersøkelse. Rederiet plikter å betale for dette.

Forbud mot farlig arbeid – § 8

Bestemmelsen lister opp arbeid som ungdom ikke skal utføre, og videre er det tatt inn en ikke uttømmende liste som er retningsgivende for hva slags arbeid som ikke kan utføres av ungdom. Se flere detaljer ved å gå inn i forskriftsbestemmelsen.

Forbud mot nattarbeid – § 10

På fiskefartøy skal ungdom som er skolepliktig har sammenhengende arbeidsfri periode mellom kl. 20 og 06. Ungdom som ikke er skolepliktig skal ha sammenhengende arbeidsfri periode mellom kl. 20 og 06 eller mellom kl. 23 og 07. Se flere detaljer ved å gå inn i forskriftsbestemmelsen.

Forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip

[Forskriften](#) har både generelle regler og særregler om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse. Selv om ungdomsfiskere ikke er omfattet av forskriften, anbefaler direktoratet at det søkes veiledning i forskriften om hvordan ungdomsfisket kan gjøres tryggere.

Forskrift om sikkerhetsopplæring for fiskere

[Forskrift om sikkerhetsopplæring for fiskere](#) gjelder for fiskere som driver ervervsmessig fiske. Formålet med forskriften er å stille krav til sikkerhetsopplæring for fiskere som er omfattet av forskrift om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. ([ervervstillatelsesforskriften](#)). Ervervstillatelsesforskriften § 1 bestemmer at det foreligger ervervsmessig fiske og fangst i deltakerlovens forstand dersom en person eller et foretak fisker og omsetter fangst for mer enn kr 50 000 i løpet av et kalenderår, jf. [deltakerloven](#) § 3 tredje ledd.

Innenfor ungdomsfiskeordningen er det derimot en omsetningsgrense per person og per fartøy som innebærer at det ikke kan omsettes fangst for mer enn 50 000. Selv om Fiskeridirektoratets regionkontor kan gi dispensasjon fra denne grensen dersom det fiskes fra merkeregistrert fartøy i et ungdomsfiske arrangert i regi av en kommune, anser derfor direktoratet ungdomsfiskeordningen for å falle utenfor forskrift om sikkerhetsopplæring for fiskere. Derfor er det ikke krav til at ungdomsfiskere gjennomfører sikkerhetskurs etter forskriften.

Knut Arild Hareide
sjøfartsdirektør

Linda Bruås
avdelingsdirektør